

Sygn. akt. V Ko 30/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014r.

**Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział V Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku
w składzie**

Przewodniczący: SSO Ryszard Furman (spr.)
Sędziowie SSR del. Edyta Pachla, SSO Aleksandra Odoj-Jarek
Protokolant: Dorota Guzy

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gliwicach: Wandy Ostrowskiej

po rozpoznaniu w dniach: 9.05.2014r. i 28.05.2014r.

sprawy z wniosku Rudolfa Kołodziejczyka

w przedmiocie zadośćuczynienia

1. wniosek oddala;
2. wydatkami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Przewodniczący

Sędzia

Sędzia

Na oryginale właściwe podpisy

za zgodność

ANITA GRWLAK

Sekretarz Sądowy

Sygn. V Ko 30/13

Uzasadnienie

W dniu 30.06.2011r. do Sądu Okręgowego w Gliwicach wpłynął pozew Rudolfa Kołodziejczyka o zadośćuczynienie za *doznane krzywdy moralne i finansowe na skutek bezprawnego zatrzymania w miejscu pracy (Kop. Dębieńsko) oraz bezprawnej deportacji jego ojca Jana Kołodziejczyka w dniu 20.02.1945r.* [**karta 1, 2 akt zastępczych V Ko 16/11**]. Wnioskował o zasądzenie tytułem zadośćuczynienia kwoty 182 tys. zł. (według wyliczenia - karta 10 akt zastępczych). Do pozwu dołączył kserokopie stosownych dokumentów. Pozew ten w dniu 5.07.2011r. został przekazany tut. Wydziałowi V Karnemu i zarejestrowany pod sygn. V Ko 16/11. W dniu 16.08.2011r. wnioskodawca przesłał tut. Sądowi pismo stanowiące uzupełnienie pozwu, w którym przedstawił merytoryczne uzasadnienie żądania pozwu. Zarządzeniem z dnia 13.01.2012r. sprawa niniejsza przekazana została Wydziałowi II Cywilnego SO w Gliwicach Ośrodkowi Zamiejscowemu w Rybniku z uzasadnieniem, że sformułowane w pozwie żądanie nie znajduje oparcia w ustawie z 23.02.1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Również z pozyskanych dowodów żądanie wnioskodawcy w żadnym stopniu nie uzasadnia jego rozpoznania w kontekście powołanej wyżej *ustawy lutowej* (karta 63-64). W efekcie sprawa trafiła do Wydziału II Cywilnego SO w Gliwicach – Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku i zarejestrowana pod sygn. II C 9/12. Wobec nieuiszczenia opłaty od pozwu w określonym terminie „pozew” został skutecznie zwrócony (karta 91 i 105 akt II C 9/12). W dniu 18.09.2012r. Rudolf Kołodziejczyk złożył powtórnie analogiczny pozew o zadośćuczynienie za doznane krzywdy do tut. Sądu Wydziału II Cywilnego (sprawę zarejestrowano pod sygn. II C 271/12) przy czym żądanie zadośćuczynienia ograniczył do kwoty 20 tys. zł. Postanowieniem z dnia 2.10.2012r. Sąd stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku. Sprawa po przekazaniu została zarejestrowana pod sygn. II C 1200/12. Tam czynności procesowe toczyły się do dnia 8.10.2013r. – kiedy to SR w Rybniku *przychylił się do wniosku powoda* (karta 105) i sprawę przekazał do Wydziału Karnego tut. Sądu. Sprawa po przekazaniu tut. Sądowi została zarejestrowana pod sygn. V Ko 30/13.

Z treści pism procesowych sygnowanych nazwiskiem Rudolfa Kołodziejczyka, treści dołączonych dokumentów jak również z zeznań wnioskodawcy, a także stanowiska jego pełnomocnika bezspornie wynika, że Rudolf Kołodziejczyk domagał się zadośćuczynienia za - jego zdaniem - bezprawne zatrzymanie a następnie deportację jego ojca Jana Kołodziejczyka do byłego ZSRR, co miało miejsce w miesiącu lutym 1945r., a następnie śmierć ojca w miejscowości Samarkanda w dniu 20.04.1945r. co wiązało bezpośrednio z deportacją ojca i nieludzkimi warunkami, w jakich przebywał. W

kontekście zeznań wnioskodawcy jak również innych pozyskanych w sprawie dowodów – fakt deportacji Jana Kołodziejczyka do byłego ZSRR jawi się jako bezsporny. Jednocześnie bezsporne jest to, iż żądanie zadośćuczynienia w żadnej mierze nie jest oparte na przepisach ustawy z dnia 23.02.1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Wnioskodawca jednoznacznie stwierdził, że jego ojciec nigdy nie prowadził żadnej działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, nie działał w żadnych organizacjach mających za cel taką działalność. Stwierdził, że zarówno przed wojną, w czasie wojny jak i po jej zakończeniu jego ojciec pracował na KWK Dębieńsko i tam też został w miesiącu lutym 1945r. zatrzymany, a następnie deportowany do Rosji sowieckiej. Powodem deportacji nie była więc działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego lecz to, że jego ojciec był Ślązakiem. O tym, że roszczenie nie jest oparte na *ustawie lutowej* dobitnie stwierdził pełnomocnik wnioskodawcy na rozprawie w dniu 28.05.2014r. kiedy to stwierdził, że tak naprawdę chodzi o to, aby uznać wywózkę Ślązaków do byłego ZSRR za zbrodnię komunistyczną. Jak stwierdził, roszczenie wnioskodawcy znajduje oparcie w „prawodawstwie unijnym”, co jego zdaniem oznacza, iż dla uwzględnienia wniosku Rudolfa Kołodziejczyka o zadośćuczynienie nie jest konieczne uchwalenie aktu prawnego czy ustawy, która wprost stwierdzałaby, że wywózka Ślązaków jest zbrodnią komunistyczną, a także określała uprawnienia osób wywiezionych do byłego ZSRR do domagania się stosownych zadośćuczynień.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przed sądem karnym odszkodowania (zadośćuczynienia) można domagać się bądź na podstawie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego bądź w trybie ustawy z dnia 23.02.1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. W przedmiotowej sprawie w sposób oczywisty brak jest podstaw do rozważenia roszczeń Rudolfa Kołodziejczyka na podstawie przepisów *ustawy lutowej*. Ustawa ta nie przewiduje możliwości żądania odszkodowania z tytułu każdej represji stosowanej przez polskie organy ścigania, a jedynie za represje za działalność niepodległościową. Wynika to wprost z treści art. 1.1 ustawy z dnia 23.02.1991r. I w tym miejscu można by na tym poprzestać w sytuacji kiedy zarówno wnioskodawca jak i jego pełnomocnik stanowczo oświadczają, że roszczeń nie upatrują w treści przepisów ustawy z dnia 23.02.1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Argumentacja pełnomocnika jakoby uprawnienie do żądania takowego zadośćuczynienia wynikało z faktu uznania wywózki Ślązaków w czasie i krótko po II wojnie światowej za zbrodnię komunistyczną - jest nie do zaakceptowania. Jakikolwiek roszczenia materialne muszą znajdować oparcie w stosownych uregulowaniach prawnych.

Tak jak miało to miejsce w przypadku represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, oporu przeciwko kolektywizacji, a także za internowanie w stanie wojennym uprawnienie to winno być uregulowane w akcie prawnym rangi ustawowej. Braku takiego uregulowania nie mogą zastąpić ani poglądy tych czy innych środowisk w kwestii uznania deportacji Ślązaków do byłego ZSRR za zbrodnię komunistyczną ani bliżej nieokreślone regulacje unijne, na które powoływał się pełnomocnik - nie wskazując wszakże żadnej z nich.

Z obowiązku wypada jedynie stwierdzić, że uprawnienie wnioskodawcy do zadośćuczynienia za deportację ojca do byłego ZSRR – nie znajduje uzasadnienia w treści przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego. Jak wiadomo przepisy tego rozdziału przewidują możliwość ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie wynikające jedynie z niesłusznego skazania, niewątpliwie niesłusznego aresztowania lub zatrzymania. Bez wątpienia więc nie przewidują możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu innych form pozbawienia wolności.

Na marginesie należy zauważyć, że ustawa z dnia 18.12.1998r. *o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu* jakkolwiek w punkcie 2.1 definiuje pojęcie „zbrodni komunistycznej”, nie przewiduje żadnych uprawnień osób będących pokrzywdzonymi działaniami sprawców ściganych na mocy tej ustawy w zakresie dochodzenia odszkodowania. Ustawa ta nie stwierdza wprost, że deportacja Ślązaków do byłego ZSRR stanowi zbrodnię komunistyczną, a nawet gdyby – nie przewiduje dochodzenia jakichkolwiek roszczeń przez ofiary tych deportacji, o czym była mowa wyżej. Nie miałoby to też żadnego znaczenia w kontekście ewentualnego dochodzenia roszczeń w oparciu o przepis art. 555 kpk.

Sędzia

Własne właściwe podpisy

ANITA GAWLAK

Sekretarz Sądowy

Sygn. akt IV KK 13/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSA del. do SN Mariusz Młoczkowski

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zdzisława Brodzisza,
w sprawie Rudolfa Kołodziejczyka
w przedmiocie zadośćuczynienia
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 18 czerwca 2015 r.,
kasacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 14 sierpnia 2014 r., sygn. akt II AKa 286/14
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 28 maja 2014 r., sygn. akt V Ko 30/13,

- 1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża wnioskodawcę Rudolfa Kołodziejczyka.**

Pouczenie:

1. Powyższe postanowienie jest prawomocne i nie podlega zaskarżeniu.
2. Uzasadnienie w powyższej sprawie nie zostanie sporządzone nawet na wniosek strony.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność:
Kierownik Sekretariatu Wydziału IV
Izby Karnej S.N.

[Handwritten signature]

Sygn. akt: II AKa 286/14

Orzeczenie jest wykonalne i prawomocne

Katowice, dnia 14.08.2014, *Cust*

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

WPLYNĘŁO

09.09.2014

1.9.10.14

Dnia 14 sierpnia 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA Bożena Brewczyńska

Sędziowie SSA Piotr Mirek (spr.)

SSO del. Grzegorz Wątroba

Protokolant Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prok. Apel. Tadeusza Trzėsimiecha**
po rozpoznaniu w dniu 14 sierpnia 2014 roku sprawy

wnioskodawcy Rudolfa Kołodziejczyka s. Jana i Marii
w przedmiocie zadořuczynienia
na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 28 maja 2014 roku, sygn. akt V Ko 30/13

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Na oryginalnym piśmie

Za sprawcę
Cust
Magdalena Bauer

Uzasadnienie

Rudolf Kołodziejczyk skierował do Sądu Okręgowego w Gliwicach pismo oznaczone jako „pozew o zadośćuczynienie za doznane krzywdy moralne i finansowe na skutek bezprawnego zatrzymania w miejscu pracy (kop. Dębiesko) oraz bezprawnej deportacji mojego ojca Jana Kołodziejczyka w dniu 20 lutego 1945 r. W konsekwencji tego zmarł 20 kwietnia 1945 r. w okolicy miasta Samarkanda w Rosji”. Z tego tytułu Rudolf Kołodziejczyk domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa zadośćuczynienia w kwocie 20 000 złotych.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, rozpatrując żądanie Rudolfa Kołodziejczyka jako wniosek o zasądzenie odszkodowania – zadośćuczynienia w trybie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego lub przepisów rozdziału 58 kodeksu postępowania karnego, wyrokiem z dnia 28 maja 2014 r., V Ko 30/13 oddalił wniosek.

Powyższy wyrok zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy.

W przytaczanych *in extenso* zarzutach i wnioskach apelacji, pełnomocnik wnioskodawcy stwierdził, że zaskarża wyrok w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu i zarzucił mu obrazę prawa materialnego, a to:

- „Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego państwa polskiego.
- Art. 12 k.p.c.
- Art. 43 i art. 87.1 Konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r.
- Przepisów Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, ratyfikowana przez RP w dniu 26. 11. 1968 r.”.

Podnosząc ten zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez „uznanie, że stanowisko prawne Rudolfa Kołodziejczyka znajduje uzasadnienie w art. 43 i art. 87.1 konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r. i przepisach Konwencji o

niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, ratyfikowana przez RP dnia 26.11.1968 r.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym. Zaznaczyć przy tym trzeba, że jej oczywista bezzasadność nie może być w żadnym wypadku utożsamiana z oceną, ze wszech miar zrozumiałego, poczucia pokrzywdzenia, wywołanego śmiercią ojca Rudolfa Kołodziejczyka – jednej z ofiar zdarzeń określanych mianem Tragedii Górnosławskiej, z tytułu którego wnioskodawca starał się dochodzić zadośćuczynienia w niniejszym postępowaniu. O oczywistej bezzasadności wywiedzionego środka odwoławczego decyduje charakter podniesionych zarzutów, a w zasadzie ich brak. Jest to o tyle zrozumiałe, że w realiach sprawy, trudno znaleźć argumenty pozwalające, nie tylko na kwestionowanie trafności skarżonego wyroku, ale nawet na prowadzenie polemiki ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji. Lektura wniesionego środka odwoławczego pozwala zauważyć zresztą, że apelujący nie próbuje nawet podejmować takiej polemiki, a jego wywody zdają się wskazywać na niewłaściwe rozumienie istoty postępowania prowadzonego w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego. Znajduje to wyraz chociażby w określeniu zakresu zaskarżenia. Wobec tego, że przedmiotem postępowania odszkodowawczego nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, nie jest nawet możliwym skarżenie wyroku wydanego w niniejszej sprawie w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu.

Nie sposób odnieść się rzeczowo do wskazanego przez skarżącego zarzutu obrazy prawa materialnego. Formułując taki zarzut, apelujący nie tylko nie stara się wykazać, na czym miałyby polegać obraza przepisów prawa, ale nawet nie precyzuje, które to przepisy ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości zostały przez Sąd Okręgowy naruszone.

Podkreślić jednakże trzeba, że zaskarżone orzeczenie nie jest obarczone, sugerowaną przez apelującego, obrazą przepisów prawa.

Zacząć trzeba od tego, że przepis art. 12 kodeksu postępowania cywilnego nie jest w rozumieniu względnych przyczyn odwoławczych (art. 438 k.p.k.)

przepisem prawa materialnego, lecz przepisem postępowania. Konsekwencją tego, jest konieczność wykazania, że obraza tego rodzaju mogła mieć wpływ na treść skarżonego orzeczenia, czego skarżący nie czyni.

Pomijając już powyższe, stwierdzić należy, iż zgodnie z dyspozycją przepisu art. 12 k.p.c. roszczenia majątkowe wynikające z przestępstwa mogą być dochodzone w postępowaniu cywilnym albo w wypadkach w ustawie przewidzianych w postępowaniu karnym.

Oczekując rozpoznania swojego żądania na drodze postępowania toczącego się według procedury karnej, skarżący powinien mieć świadomość tego, że w myśl powołanego przepisu art. 12 kpc można go skutecznie dochodzić jedynie w unormowanych ustawowo wypadkach. Nie ulega wątpliwości, że w zależności od towarzyszących temu okoliczności, obowiązujące przepisy prawa pozwalają na rozpatrywanie zasadności roszczenia o zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z faktu bezprawnego pozbawienia wolności na trzech płaszczyznach:

- przepisów rozdziału 58 k.p.k., dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie,
- ustawy dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (ustawa lutowa),
- powództwa adhezyjnego (art. 62 k.p.k.).

Na gruncie niniejszej sprawy nie ma potrzeby prowadzenia szerokich wywodów na temat braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia wnioskodawcy w oparciu o przepisy art. 552 k.p.k. i nast. Tym bardziej, że apelujący nie podnosi zarzutu obrazy tych przepisów. Zgodzić się trzeba ze stanowiskiem wyrażonym w tym zakresie w uzasadnieniu skarżonego wyroku. Na marginesie można jedynie zauważyć, że już sam przepis art. 556 § 1 i 2 k.p.k. regulujący dochodzenie roszczeń po śmierci niesłusznie skazanego, tymczasowo aresztowanego lub zatrzymanego, zmykałby drogę do uwzględnienia żądania wnioskodawcy.

Podstaw dla zasądzenia na rzecz Rudolfa Kołodziejczyka zadośćuczynienia nie dają również przepisy ustawy lutowej. Prawdą jest, że ustawodawca przyznał w art. 8 ust 2a tejże ustawy uprawnienia domagania się od Skarbu Państwa odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę również osobom represjonowanym przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe, działające na obecnym

terytorium Polski w okresie od dnia 1 lipca 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r. oraz na terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie Ryskim, w okresie od dnia 1 stycznia 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r. Nie można jednak zapominać, że uzależnił to roszczenie od ustalenia, że powodem represji była działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań samego Rudolfa Kołodziejczyka, powodem represji, którym poddano ojca wnioskodawcy nie było prowadzenie przez niego takiej działalności. Wbrew sugestiom wnioskodawcy, w rozumieniu ustawy lutowej, charakteru działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma fakt pracy w KWK „Dębieńsko”.

Stwierdzić w końcu trzeba, że również instytucja powództwa adhezyjnego nie może stanowić właściwej drogi dochodzenia przez wnioskodawcę swojego roszczenia. Choć wydaje się to oczywiste, to jednak z uwagi na treść środka odwoławczego, świadczącą o niezrozumieniu istoty postępowania karnego, kwestia ta wymaga pewnego wyjaśnienia.

Analiza wywodów apelacji prowadzi do wniosku, że skarżący nie potrafiąc wskazać przepisów pozwalających Sądowi pierwszej instancji na uwzględnienie żądania wnioskodawcy, zdaje się oczekiwać ustalenia, że zdarzenia określane mianem Tragedii (Zbrodni) Górnośląskiej stanowiły zbrodnię komunistyczną i zbrodnię przeciwko ludzkości, za którą odpowiedzialność ponosi również Państwo Polskie. Jednocześnie neguje trafność postanowienia z dnia 30 czerwca 2006 r., S8/00/Zk, którym prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach umorzył śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości, polegającej na deportacji, w okresie od stycznia do kwietnia 1945 roku nie mniej niż 14 414 mieszkańców Śląska – Górnego, Opolskiego i Cieszyńskiego, połączonej ze szczególnym udręczeniem, przeprowadzonej na podstawie postanowień Państwowego Komitetu Obrony ZSRR przez żołnierzy NKWD.

Przepisy postępowania karnego, które zakreślały granice kognicji Sądu pierwszej instancji nie pozwalały mu na to, aby uczynić zadość oczekiwaniom apelującego.

W ramach toczącego się postępowania, Sąd Okręgowy nie był uprawniony do oceny trafności wymienionego wcześniej postanowienia o umorzeniu śledztwa. Nie miał też możliwości orzekania o tym, czy konkretne zdarzenie historyczne stanowi zbrodnię

komunistyczną w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub zbrodnię przeciwko ludzkości. Procedura karna nie przewiduje żadnego *sui generis* postępowania o ustalenie. Orzekanie o kwalifikacji prawnej czynu jest możliwe tylko łącznie z rozstrzygnięciem o odpowiedzialności karnej oskarżonego, w postępowaniu wszczętym na skutek skargi uprawnionego oskarżyciela. Tylko w takim postępowaniu możliwe jest wystąpienie z powództwem cywilnym i dochodzenie roszczeń majątkowych wynikających z popełnienia przestępstwa.

W tym kontekście zupełnie bezprzedmiotowe jest odwoływanie się przez apelującego do unormowań konstytucyjnych (art. 43 i 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i konwencyjnych (Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości), czy też treści przepisu art. 118 a k.k. Poszerzenie przez ustawodawcę katalogu przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych o zbrodnię stypizowaną w art. 118 a k.k. i przyjęcie zasady, że zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości nie podlegają przedawnieniu, sprawia, iż upływ czasu nie powoduje ustania karalności zachowań wyczerpujących znamiona tego rodzaju przestępstw, co jednak nie stwarza jeszcze samodzielnej podstawy dochodzenia roszczenia wnioskodawcy.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Orzekając o kosztach sądowych, wydatkami postępowania odwoławczego obciążono Skarb Państwa. Zgodnie bowiem z dyspozycją przepisu art. 554 § 2 k.p.k. oraz art. 13 ustawy lutowej koszty postępowania w sprawie, której dotyczy zaskarżony wyrok ponosi Skarb Państwa. Stąd też mając w polu widzenia sygnalizowaną w postępowaniu odwoławczym kwestię uiszczonej przez wnioskodawcę opłaty, wydaje się oczywistym, że z uwagi na bieg nadany jego pismu, inicjującemu niniejsze postępowanie, pobrana od tego pisma opłata, podlega zwrotowi.

Na rozprawie
w dniu 14.01.2014 r.
Przewodniczący
Sędziowie

KANCELARIA ADWOKACKA
ADWOKAT MGR JÓZEF FOX

Sąd Najwyższy
Izba Karna
Warszawa

Katowice, dnia 26.09.2014 r.

za pośrednictwem

Sądu Apelacyjnego w Katowicach
Wydział Kamy

Al. Korfantego 117/118
40 158 Katowice

Pełnomocnik: adw. mgr Józef Fox Kancelaria Adwokacka 40- 035
Katowice, ul. Kochanowskiego 4/3 Pełnomocnictwo w załączeniu

Sygn. akt II AKa 286/14

KASACJA

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, Wydział Kamy, 40-158 Katowice, Al. Korfantego 117/118, z dnia 14.08.2014 r. sygn. akt II AKa 286//14.

Na mocy art. 519 k.p.k. i art. 520 § 1 k.p.k. zaskarżam powyższy wyrok w całości na korzyść wnioskodawcy Rudolfa Kołodziejczyka.

Zarzucam temu wyrokowi na mocy art. 523 § 1 k.p.k. rażącą obrazę prawa procesowego i materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia polegające na rażącym naruszeniu przepisów prawa procesowego i materialnego, tj.

mgr Józef Fox Kancelaria Adwokacka, ul. Jana Kochanowskiego 4/3,
40-035 Katowice, tel.: +48 32 254 18 18, tel. kom. +48 515 940 194 e-
mail: jozef.fox@adwokatagk.pl, NIP: 645 241 52, www.adwokatAGK.pl

- art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k. poprzez *rażącą obrazą zasad wyrażonych w tych przepisach* prawa procesowego,
- art. 410 k.p.k. przez czynienie ustaleń bez uwzględnienia całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej,
- art. 457 par. 2 k.p.k. przez brak należytego nierozważenia i ustosunkowanie się przez Sąd Okręgowy do wszystkich zarzutów i wniosków apelacyjnych oskarżonego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co miało istotny wpływ na treść wyroku.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucam temu wyrokowi rażące naruszenie prawa materialnego, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia polegającego na przyjęciu błędnej kwalifikacji polegające na rażącym naruszeniu przepisów prawa materialnego, tj.

1. art. 118a k.k.
2. art. 43 i 87 Konstytucji RP,
3. art. I i II Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości z dnia 26.11.1968 r. ratyfikowanej przez RP dnia 29.01.1969 r.
4. art. 417 k.c.
5. i 5 k.c.

Podnosząc te zarzuty, wnoszę o

- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie przedmiotowego wyroku,
- przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym i
- rozpoznanie sprawy na rozprawie (art. 535 § 1 k.p.k.).
- Zasądzenie kosztów procesowych według norm przepisanych.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku wywodzi, że apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym wywodząc że:

„Zaznaczyć przy tym trzeba, że jej oczywista bezzasadność nie może być w żadnym wypadku utożsamiana z oceną, ze wszech miar zrozumiałego,

poczucia pokrzywdzenia, wywołanego śmiercią ojca Rudolfa Kołodziejczyka - jednej z ofiar zdarzeń określanych mianem Tragedii Górnośląskiej, z tytułu którego wnioskodawca starał się dochodzić zadośćuczynienia w niniejszym postępowaniu.

O oczywistej bezzasadności wywiedzionego środka odwoławczego decyduje charakter podniesionych zarzutów, a w zasadzie ich brak.

Jest to o tyle zrozumiałe, że w realiach sprawy, trudno znaleźć argumenty pozwalające, nie tylko na kwestionowanie trafności skarzonego wyroku, ale nawet na prowadzenie polemiki ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji.

Lektura wniesionego środka odwoławczego pozwala zauważyć zresztą, że apelujący nie próbuje nawet podejmować takiej polemiki, a jego wywody zdają się wskazywać na niewłaściwe rozumienie istoty postępowania prowadzonego w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego.

Znajduje to wyraz chociażby w określeniu zakresu zaskarżenia. Wobec tego, że przedmiotem postępowania odszkodowawczego nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, nie jest nawet możliwym skarżenie wyroku wydanego w niniejszej sprawie w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu.

Nie sposób odnieść się rzeczowo do wskazanego przez skarżącego zarzutu obrazy prawa materialnego.

Formułując taki zarzut, apelujący nie tylko nie stara się wykazać, na czym miałyby polegać obraza przepisów prawa, ale nawet nie precyzuje, które to **przepisy ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego** i Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości zostały przez Sąd Okręgowy naruszone.

Podkreślić jednakże trzeba, że zaskarżone orzeczenie nie jest obarczone, sugerowaną przez apelującego, obrazą przepisów prawa”.

Wnioskodawca powołując się w apelacji odnośnie kwalifikacji prawnej jako obrazę prawa materialnego na przepisy ustawy z dnia 23 lutego

1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego dał wyraz błędnej interpretacji przez Sąd Okręgowy w Gliwicach, że roszczenie wnioskodawcy oparte jest na ww. ustawie, czemu pełnomocnik wnioskodawcy dobitnie stwierdził/zaprzeczył na rozprawie w dniu 28.5.2014 r. (por. strona 2 uzasadnienia wyroku SO w Rybniku z dnia 28.5.2014 r.).

Ponadto wnioskodawca pragnie zwrócić uwagę na fakt, że przedmiotową apelacją należało rozważyć razem z dodatkowym stanowiskiem wnioskodawcy do przedmiotowej apelacji z dnia 04.08.2014 r., gdzie na stronie 7 do 9 pełnomocnik wnioskodawcy podaje uzasadnienie prawne roszczenia wnioskodawcy i rzeczową argumentację.

„Zacząć trzeba od tego, że przepis art. 12 kodeksu postępowania cywilnego nie jest w rozumieniu względnych przyczyn odwoławczych (art. 438 k.p.k.) przepisem prawa materialnego, lecz przepisem postępowania”.

Wnioskodawca pragnie w przedmiocie ww. wywodów Sądu Apelacyjnego w Katowicach odnośnie stosowania przepisów art. 438 k.p.k. zauważyć, że według art. 438 k.p.k. do podstaw odwoławczych zalicza się też obrazę przepisów postępowania, o ile mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia.

„Konsekwencją tego, jest konieczność wykazania, że obraza tego rodzaju mogła mieć wpływ na treść skarżonego orzeczenia, czego skarżący nie czyni.

Pomijając już powyższe, stwierdzić należy, iż zgodnie z dyspozycją przepisu art. 12 k.p.c. roszczenia majątkowe wynikające z przestępstwa mogą być dochodzone w postępowaniu cywilnym albo w wypadkach w ustawie przewidzianych w postępowaniu karnym.

Oczekując rozpoznania swojego żądania na drodze postępowania toczącego się według procedury karnej, skarżący powinien mieć świadomość tego, że w myśl powołanego przepisu art. 12 k.p.c. można go skutecznie dochodzić jedynie w unormowanych ustawowo wypadkach.

Sąd Rejonowy w Rybniku nie widząc prawnych zastrzeżeń

postanowieniem przychylił się do wniosku wnioskodawcy w sprawie przekazania sprawy do Wydziału Karnego SO w Rybniku celem rozpatrzenia na podstawie art.12 K.P.C. (por. strona 1 uzasadnienia przedmiotowego wyroku SO w Rybniku z dnia 28.5.2014 r.).

„Nie ulega wątpliwości, że w zależności od towarzyszących temu okoliczności, obowiązujące przepisy prawa pozwalają na rozpatrywanie zasadności roszczenia o zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z faktu bezprawnego pozbawienia wolności na trzech płaszczyznach:

1. Przepisów rozdziału 58 k.p.k., dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie,
2. Ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (ustawa lutowa),
3. powództwa adhezyjnego (art. 62 k.p.k.).”

Wnioskodawca reprezentuje pogląd, że należy uznać za całkowicie chybione wywody Sądu Apelacyjnego w Katowicach w przedmiotowym uzasadnieniu wyroku - strona 5 - z dnia 14.08.2014 odnośnie ww. cytowanych przepisów pod pkt. 1 i 2, ponieważ ww. podane podstawy prawne zdaniem wnioskodawcy nie znajdują zastosowania w przedmiotowym postępowaniu.

„Na gruncie niniejszej sprawy nie ma potrzeby prowadzenia szerokich wywodów na temat braku podstaw do przyznania zadośćuczynienia wnioskodawcy w oparciu o przepisy art. 552 k.p.k. i nast.”.

Wnioskodawca reprezentuje pogląd, że należy ww. wywody Sądu Apelacyjnego w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 14.08.2014 odnośnie zastosowania przepisu art. art. 552 k.p.k. i nast. w przedmiotowym postępowaniu uznać za całkowicie chybione, ponieważ znamiona czynu z art. 552 k.p.k. i nast. nie znajdują zastosowania w tym to procesie.

„Tym bardziej, że apelujący nie podnosi zarzutu obrazy tych przepisów. Zgodzić się trzeba ze stanowiskiem wyrażonym w tym zakresie w uzasadnieniu skarżonego wyroku.

Na marginesie można jedynie zauważyć, że już sam przepis art. 556 § 1 i 2 k.p.k. regulujący dochodzenie roszczeń po śmierci niesłusznie skazanego, tymczasowo aresztowanego lub zatrzymanego, zmykałoby drogę do uwzględnienia żądania wnioskodawcy”.

Wnioskodawca wywodzi, że w przedmiotowym postępowanie cytowane ww. przepisy przez Sąd Apelacyjny należy uznać za całkowicie chybione. Wnioskodawca nie podnosił w przedmiotowym postępowaniu obrazy przepis art. 556 § 1 i 2 k.p.k., jako podstawy prawnej swego roszczenia, a ponadto znamiona czynu z art. 556 § 1 i 2 k.p.k. i nast. nie znajdują zastosowania w tym to postępowaniu..

„Dalej Sąd Apelacyjny w przedmiocie sprawy wywodzi, że dla zasądzenia na rzecz Rudolfa Kołodziejczyka zadośćuczynienia nie dają również podstawy przepisy ustawy lutowej. Prawdą jest, że ustawodawca przyznał w art. 8 ust 2a tejże ustawy uprawnienia domagania się od Skarbu Państwa odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę również osobom represjonowanym przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe, działające na obecnym terytorium Polski w okresie od dnia 1 lipca 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r. oraz na terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie Ryskim, w okresie od dnia 1 stycznia 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r.

Nie można jednak zapominać, że uzależnił to roszczenie od ustalenia, że powodem represji była działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego”.

Wnioskodawca nigdy w przedmiotowym postępowaniu nie deponował ww. stwierdzeń.

Wnioskodawca pragnie zauważyć, że w przedmiotowym postępowaniu cytowane ww. przepisy i stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny należy uznać za całkowicie chybione i nie stanowią podstawy prawnej roszczenia wnioskodawcy.

Nie można jednak zapominać, że wnioskodawca NIE uzależnił swoje roszczenie od ustalenia, że powodem represji była działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego

„W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań samego Rudolfa Kołodziejczyka, powodem represji, którym poddano ojca wnioskodawcy nie było prowadzenie przez niego takiej działalności”.

„Wbrew sugestiom wnioskodawcy, w rozumieniu ustawy lutowej, charakteru działalności na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego nie ma fakt pracy w KWWK Dębiesko”

Wnioskodawca pragnie też zauważyć, że w przedmiotowym postępowaniu brak jest podstaw do stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny, że istniały w przedmiotowym postępowaniu ww. sugestie wnioskodawcy.

„Stwierdzić w końcu trzeba, że również instytucja powództwa adhezyjnego nie może stanowić właściwej drogi dochodzenia przez wnioskodawcę swojego roszczenia. Choć wydaje się to oczywiste, to jednak z uwagi na treść środka odwoławczego, świadczącą o niezrozumieniu istoty postępowania karnego, kwestia ta wymaga pewnego wyjaśnienia”.

Sąd Rejonowy w Rybniku nie widząc prawnych zastrzeżeń postanowieniem przychylił się do wniosku wnioskodawcy w sprawie przekazania sprawy do Wydziału Karnego SO w Rybniku celem rozpatrzenia na podstawie art.12 K.P.C. (por. strona 1 uzasadnienia wyroku SO w Rybniku z dnia 28.5.2014 r.).

„Analiza wywodów apelacji prowadzi do wniosku, że skarżący nie potrafiąc wskazać przepisów pozwalających Sądowi pierwszej instancji na uwzględnienie żądania wnioskodawcy, zdaje się oczekiwać ustalenia, że zdarzenia określone mianem Tragedii (Zbrodni) Górnośląskiej stanowiły zbrodnię komunistyczną i zbrodnię przeciwko ludzkości, za którą odpowiedzialność ponosi również Państwo Polskie”, jako sukcesor PRL- u.

Wnioskodawca pragnie zwrócić uwagę na fakt, że przedmiotową apelacją należało rozważyć razem z dodatkowym stanowiskiem wnioskodawcy do przedmiotowej apelacji z dnia 04.08.2014 r., gdzie na stronie 7 do 9 pełnomocnik wnioskodawcy podaje uzasadnienie prawne roszczenia wnioskodawcy i rzeczową argumentację.

„Jednocześnie neguje trafność postanowienia z dnia 30 czerwca 2006 r.,

S8/Q0/Zk, którym prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach umorzył śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości, polegającej na deportacji, w okresie od stycznia do kwietnia 1945 roku nie mniej niż 14 414 mieszkańców Śląska - Górnego, Opolskiego i Cieszyńskiego, połączonej ze szczególnym udręczeniem, przeprowadzonej na podstawie postanowień Państwowego Komitetu Obrony ZSRR przez żołnierzy NKWD”.

Wnioskodawca neguje trafność ww. postanowienia z dnia 30 czerwca 2006 r., S8/Q0/Zk, ponieważ brak w niej znajomości i aprobacji koncepcji tzw. winy bezimiennej/anonimowej - w myśl której nie jest konieczne zidentyfikowanie funkcjonariusza państwowego któremu można przypisać winę.

„W ramach toczącego się postępowania, Sąd Okręgowy nie był uprawniony do oceny trafności wymienionego wcześniej postanowienia o umorzeniu śledztwa. Nie miał też możliwości orzekania o tym, czy konkretne zdarzenie historyczne stanowi zbrodnię komunistyczną w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub zbrodnię przeciwko ludzkości.

Wnioskodawca reprezentuje pogląd, że

- 1. Sąd Okręgowy był uprawniony do oceny trafności wymienionego wcześniej postanowienia o umorzeniu śledztwa mając na uwadze koncepcji tzw. winy bezimiennej/anonimowej**
- 2. i miał możliwość orzekania o tym, czy to konkretne zdarzenie historyczne i procesowe stanowi zbrodnię komunistyczną przeciwko ludzkości w rozumieniu art. 118a k.k.**

„Procedura karna nie przewiduje żadnego sui generis postępowania o ustalenie. Orzekanie o kwalifikacji prawnej czynu jest możliwe tylko łącznie z rozstrzygnięciem o odpowiedzialności karnej oskarżonego, w postępowaniu wszczętym na skutek skargi uprawnionego oskarżyciela.

Tylko w takim postępowaniu możliwe jest wystąpienie z powództwem cywilnym i dochodzenie roszczeń majątkowych wynikających z popełnienia przestępstwa”.

Wnioskodawca reprezentuje pogląd, że Sąd Okręgowy w Gliwicach lub Apelacyjny w Katowicach mając na uwadze

- 1. koncepcję tzw. winy bezimiennej/anonimowej**
- 2. i ww. przez wnioskodawcę cytowane podstawy prawne mógł orzec w przedmiocie sprawy.**

„W tym kontekście zupełnie bezprzedmiotowe jest odwoływanie się przez apelującego do unormowań konstytucyjnych (art. 43 i 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i konwencyjnych (Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości), czy też treści przepisu art. 118 a k.k.”.

Wnioskodawca nie podziela ww. stanowiska Sądu Apelacyjnego. Por. ww. argumentację wnioskodawcy.

„Poszerzenie przez ustawodawcę katalogu przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych o zbrodnię stypizowaną w art. 118 a k.k. i przyjęcie zasady, że zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości nie podlegają przedawnieniu, sprawia, iż upływ czasu nie powoduje ustania karalności zachowań wyczerpujących znamiona tego rodzaju przestępstw, co jednak nie stwarza jeszcze samodzielnej podstawy dochodzenia roszczenia wnioskodawcy”.

Wnioskodawca reprezentuje pogląd, że przepisy art. 118a k.k. stwarza samodzielną podstawę dochodzenia roszczenia wnioskodawcy.

„Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok”.

Wnioskodawca nie podziela stanowisko strony pozwanej tj.

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wyrażonego w piśmie procesowym - na stronie 4 - z dnia 01.10.2013 r. w przedmiotowym postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku o sygn. akt. II C 1200/12 w którym stwierdza się, że:

„W świetle powyższego, należy wskazać iż pozwany Skarb Państwa-Minister Spraw Wewnętrznych, powołując się na zarzut przedawnienia realizuje prawo

przysługujące mu na mocy art. 117 § 2 kodeksu cywilnego i brak jest podstaw do przyjęcia, aby Skarb Państwa jako strona procesu, postępowała przez to w sposób świadczący o nadużyciu prawa w myśl art. 5 kc.”.

Wnioskodawca podziela w pełni stanowisko strony pozwanej tj. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wyrażonego w piśmie procesowym - na stronie 4 - z dnia 01.10.2013 r. w przedmiotowym postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku o sygn. akt. II C 1200/12 w którym stwierdza się, że:

„W niniejszej sprawie mogła mieć zastosowanie koncepcja tzw. winy anonimowej, wyrażona przez orzecznictwo Sądu Najwyższego, według którego, do ponoszenia odpowiedzialności przez Skarb Państwa, wystarczyłoby ustalenie że sprawcami szkody byli funkcjonariusze państwowi (bez ustalenia ich imion i nazwisk). Stąd powód mógł wystąpić ze swoim roszczeniem wcześniej, bez konieczności ustalenia tożsamości sprawcy postrzelenia.

Stanowisko aprobujące koncepcję tzw. winy anonimowej – bezimiennnej, w myśl której nie jest konieczne zidentyfikowanie funkcjonariusza państwowego któremu można przypisać winę, dla przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa z art. 417 k.c.), zawarte jest również w orzeczeniu Sądu Najwyższego (wyrok SN z dn. 26 marca 2003r., II CKN 1374/00, LEX nr 78829).

Według wymienionego wyroku Skarb Państwa ponosi na podstawie art. 417 § 1 k.c. odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną nie tylko zawinionym działaniem, ale także zaniechaniem funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności oraz że dla odpowiedzialności Skarbu Państwa nie jest konieczne wykazanie winy konkretnego funkcjonariusza, natomiast wystarczająca jest **tzw. wina anonimowa.**”

Wnioskodawca w świetle ww. wywodów reprezentuje pogląd, że należy uznać za całkowicie chybione wywody Sądu Apelacyjnego w Katowicach w przedmiotowym uzasadnieniu wyroku - strona 5 - z dnia 14.08.2014 r. że

„w tym kontekście zupełnie bezprzedmiotowe jest odwoływanie się przez apelującego do 1.unormowań konstytucyjnych (art. 43 i 87

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i

2. konwencyjnych (Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości),

3. czy też treści przepisu art. 118 a k.k.”

Wnioskodawca mając na uwadze powyższe wywody Sądu Apelacyjnego i powołanie w przedmiocie sprawy na zarzut przedawnienia stwierdza że nie jest ono zasadne i stanowi rażące nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 kodeksu cywilnego.

Wnioskodawca reprezentuje w przedmiocie sprawy n/w stanowisko, że

1. stan faktyczny wywózki Ojca wnioskodawcy i jego śmierć zgodnie z zapisem art. 118 a k.k. (por. pismo procesowe wnioskodawcy z dnia 04.08.2014 r., i tam podaną argumentację jako dodatkowe stanowisko do apelacji z dnia 23.06.2014 r.),
2. zgodnie z art. 43 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
3. i Konwencją o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości z dnia 26.11.1968 r. ratyfikowaną przez RP dnia 29.01.1969 r. zbrodnie przeciwko ludzkości nie przedawniają się.

wypełniają znamiona zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu art. 118 a k.k..
4. Zgodnie z zapisem art. 87 § 1 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. źródłem prawa w RP są m.in. ratyfikowane przez RP umowy międzynarodowe, tzn. również pod ww. pkt. 3 cytowana Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości z dnia 26.11.1968 r.
5. Mając na uwadze stanowisko SN aprobujące koncepcję tzw. winy bezimiennej/anonimowej - w myśl której nie jest konieczne zidentyfikowanie funkcjonariusza państwowego któremu można przypisać winę, dla przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa z art.417 k.c. zawarte jest również w orzeczeniu Sądu Najwyższego (wyrok SN z dn. 26 marca 2003r., II CKN 1374/00, LEX nr 78829). - należy uznać odpowiedzialność cywilną w przedmiocie sprawy Skarbu Państwa RP za w pełni zasadną.

6. Zważywszy powyższe wywody wnioskodawcy należy stwierdzić zasadność jego roszczeń odnośnie

6.1. stwierdzenia stanu faktycznego wywózki jego Ojca wnioskodawcy do Rosji - jako element zrozumiałego, poczucia pokrzywdzenia, wywołanego śmiercią ojca Rudolfa Kołodziejczyka - jednej z ofiar zdarzeń określanych mianem Tragedii Górnośląskiej - jako zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu znamion opisanych w art. 118 a k.k.

6.2. i z tym związanej odpowiedzialności cywilnej Skarbu Państwa RP na podstawie przepisu art. 417 k.c.

W świetle ww. argumentacji wnioskodawcy należy przedmiotową kasację uznać za w pełni zasadną.

Adw. Józef Fox

Kancelaria Adwokacka

Adwokat

mgr Józef Fox

PL 40-035 Katowice, ul. Jana Kochanowskiego 4/3
tel. +48 515 940 194, tel./fax 0048 32 254 18 18
e-mail: jozef.fox@adwokatagk.pl, Poland

Sąd Apelacyjny w Katowicach
Wydział Karny
AL. W. KORFANTEGO 117/118
40 – 158 KATOWICE

Katowice, dnia 23.06.2014 r.

SYGN. AKT: II AKa 286/14

Dodatkowe stanowisko pełnomocnik Rudolfa Kołodziejczyka do apelacji z dnia 23.06.2014 r. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku ,Wydział V Karny z dnia 28.5.2014 r., sygn. akt V Ka 30/13.

Uzasadnienie

Art. 118 a k.k. opisuje znamiona czynu zbrodni przeciwko ludzkości

Art. 118 a k.k. został dodany przez ustawę z dnia 20 maja 2010 r. (Dz. U. Nr. 98, poz. 626, która to zmiana weszła w życie dnia 8 września 2010 r.).

Przedmiotowy przepis stanowi przeniesienie do polskiego systemu prawnego uregulowań art. 7 Rzymskiego Statutu MTK

Komentowany przepis, typizujący zbrodnię przeciwko ludzkości, uchwalony został w celu dostosowania polskiego ustawodawstwa do regulacji przyjętych w Statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego. Wprowadzono go do kodeksu ustawą z dnia 20 maja 2010 r.

W uzasadnieniu projektu ustawy [druk sejmowy nr VI.2387] podkreślono, że polskie prawo karne nie obejmuje wielu czynów opisanych w Statucie, zwłaszcza w jego art. 7 dotyczącym zbrodni przeciwko ludzkości.

Sformułowania komentowanego przepisu odbiegają w wielu miejscach od sformułowań użytych w art. 7 Statutu, co jest częściowo uzasadnione potrzebą dostosowania implementowanych norm do nomenklatury przyjętej tradycyjnie w polskim prawie karnym (np. "zamach" w miejsce "ataku", "ciężki uszczerbek na zdrowiu" w miejsce "poważnego uszkodzenia zdrowia" itd.).

Ponadto w komentowanym przepisie wiele jest zwrotów nieprecyzyjnych, ocennych, a często i nieznanym polskiemu ustawodawstwu (np.

"poważne prześladowanie", pozbawienie ochrony prawnej "przez dłuższy okres"), ale akurat o to trudno winić ustawodawcę. Są to bowiem wyrażenia zaczerpnięte wprost z treści implementowanego aktu prawnego, który miejscami zredagowany jest na dość dużym poziomie ogólności. Rodzić to może rozbieżności interpretacyjne.

Przedmiot ochrony

2. Wszystkie czyny opisane w art. 118a stanowią odpowiedniki czynów zdefiniowanych w art. 7 Statutu jako zbrodnie przeciwko ludzkości. Zasadne jest więc stwierdzenie, że rodzajowym przedmiotem ochrony komentowanego przepisu jest ludzkość.

Indywidualne przedmioty ochrony to całe spektrum przysługujących ludziom praw podstawowych, odpowiadających poszczególnym czynom penalizowanym przez ten przepis (życie, zdrowie, wolność itd.).

Podmiot przestępstwa

3. Czyny opisane w art. 118a może popełnić każdy człowiek. W kontekście tego, że mogą one zostać popełnione m.in. w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa, warto podkreślić, że zgodnie z art. 27 Statutu pełnienie funkcji głowy państwa czy szefa rządu, członka rządu czy parlamentu, wybieralnego przedstawiciela lub funkcjonariusza państwowego w żadnym razie nie może zwolnić sprawcy od odpowiedzialności karnej ani nie może samo w sobie stanowić podstawy zmniejszenia wymiaru kary.

Znamiona strony przedmiotowej

4. Ustawodawca opisuje czynność sprawczą z jednej strony jako wzięcie udziału w zamachu, z drugiej zaś jako podjęcie jednego z wymienionych enumeratywnie zachowań.

Zdaniem M. Budyn-Kulik przestępstwa z art. 118a mają charakter dwuaktowy [taż (w:) Kodeks karny. Komentarz, red. M. Mozgawa, LEX/el. 2013, komentarz do art. 118a].

Wydaje się jednak, że nie jest konieczne następstwo czasowe obu zachowań, mogą one istnieć równolegle. Taka interpretacja nawiązuje do brzmienia art. 7 Statutu, zgodnie z którym wymienione w tym przepisie zachowania stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości, jeżeli zostały podjęte w ramach ataku skierowanego przeciwko ludności cywilnej (ang. as part of (...) attack, dosł. "jako część ataku"). Pomiędzy

udziałem w zamachu a zachowaniami wymienionymi w § 1-3 musi więc zachodzić więź funkcjonalna, ale niekoniecznie w formie sekwencji zdarzeń.

5. Przez pojęcie zamachu, o którym mowa w art. 118a, należy rozumieć zorganizowane działanie mające na celu naruszenie dóbr prawnych grup ludności cywilnej, przeprowadzone z użyciem siły, choć niekoniecznie nagłe i gwałtowne.

Artykuł 7 Statutu nie używa określenia "zamach", lecz "atak". Redagując komentowany przepis, zrezygnowano z wyrazu "atak", gdyż ma on wyraźne konotacje militarne, podczas gdy zbrodnie przeciwko ludzkości nie muszą być popełniane w ramach konfliktów zbrojnych [uzasadnienie projektu ustawy, druk sejmowy nr VI.2387].

W Statucie nie zdefiniowano ataku jako takiego, lecz "atak skierowany przeciwko ludności cywilnej".

W art. 7 ust. 2 lit. a opisano go jako "sposób działania, polegający na wielokrotnym dopuszczaniu się czynów opisanych w ustępie 1 [odpowiadających poszczególnym czynom wymienionym w § 1-3 - przyp. aut.], skierowanych przeciwko ludności cywilnej, podjęty stosownie do lub dla wsparcia polityki państwowej lub organizacyjnej zakładającej popełnienie takiego czynu".

6. W art. 118a mowa o dwóch rodzajach zamachów: zamachu masowym oraz jednym z powtarzających się zamachów. Nie jest jednoznaczne, czy określenie "skierowany przeciwko grupie ludności podjęty w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji" dotyczy obu tych rodzajów zamachów. Wykładnia gramatyczna prowadzić może do wniosku, że określenie to obejmuje tylko jeden z serii powtarzających się zamachów (brak przecinka pomiędzy wyrazami "zamachów" i "skierowanych" wskazuje na to, że wyrazy te stanowią ciąg).

Wykładnia systemowa, uwzględniająca brzmienie Statutu, prowadzi jednak do zgoła odmiennych wniosków. Zawarta w art. 7 ust. 2 lit. a Statutu definicja ataku skierowanego przeciwko ludności cywilnej, zawierająca odniesienie do wspierania polityki państwowej lub organizacyjnej, dotyczy obu rodzajów ataku wymienionych w art. 7 ust. 1: ataku rozległego i ataku systematycznego (odpowiedniki zamachu masowego i powtarzających się zamachów).

Dokonana w tym świetle wykładnia art. 118a wydaje się logicznie uzasadniona i ją właśnie należy uznać za słuszną. Zatem w obu

przypadkach zamachy, o których mowa w art. 118a, muszą być skierowane przeciwko grupie ludności i podjęte w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji.

7. Zamach masowy to taki, który cechuje wielość. Może to być wielość potencjalnych pokrzywdzonych lub wielość miejsc jednoczesnego ataku. Odpowiednikiem "masowości" jest w oryginalnym tekście Statutu określenie *widespread*, które tłumaczyć można jako "rozległy, masowy, zakrojony na szeroką skalę".

Z treści art. 118a wynika jednoznacznie, że wystarczający jest udział w jednorazowym zamachu masowym.

Warto jednak dodać, że art. 7 ust. 2 Statutu także w przypadku ataku masowego wymaga, by zabronione czyny - zabójstwa, tortury itd. - miały charakter powtarzalny.

8. Drugi ze sposobów penalizowanego w art. 118a działania to udział w jednym z powtarzających się zamachów. W kontekście art. 7 Statutu, w którym mowa o "systematycznych" zamachach, zasadne jest twierdzenie, że konieczne jest wystąpienie serii co najmniej trzech zamachów. Sprawca nie musi brać we wszystkich udziału, gdyż powtarzalność dotyczy zamachów, nie udziału sprawcy. Wystarczy, by były zorganizowane przez ten sam podmiot.

9. W art. 118a penalizowane są następujące zachowania, podejmowane w ramach zamachów skierowanych przeciwko ludności cywilnej:

- a) zabójstwo [zob. art. 148];
- b) spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu [zob. art. 156];
- c) stworzenie dla osób należących do grupy ludności warunków życia grożących ich biologicznej egzystencji, w szczególności przez pozbawienie dostępu do żywności lub opieki medycznej, które są obliczone na ich wyniszczenie, co zdefiniowano w art. 7 ust. 2 lit. b Statutu jako eksterminację;
- d) oddanie osoby w stan niewolnictwa [definicja niewolnictwa - art. 115 § 23];
- e) pozbawienie osoby wolności na czas przekraczający 7 dni lub ze szczególnym udręczeniem [zob. art. 189 § 3];
- f) stosowanie tortur lub innego okrutnego lub niehumanitarnego traktowania; tortury zdefiniowano w art. 7 ust. 2 lit. e Statutu jako "celowe zadawanie dotkliwego bólu lub cierpienia, fizycznego bądź psychicznego, jakiegokolwiek osobie będącej pod opieką lub pod kontrolą oskarżonego; termin ten nie obejmuje bólu i cierpienia wynikających jedynie ze

zgodnych z prawem sankcji, nieodłącznie związanych z tymi sankcjami lub wywołanych przez nie przypadkowo".

Przytoczona definicja (którą należy stosować, interpretując art. 118a § 2 pkt 3) ma znacznie szerszy zakres pojęciowy niż "tortury" w rozumieniu Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, **przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r. (Dz. U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378), która ogranicza zakres tego pojęcia jedynie do bólu i cierpienia powodowanego przez funkcjonariusza państwowego lub inną osobę występującą w charakterze urzędowym lub z ich polecenia albo za wyraźną lub milczącą zgodą;**

- g) zgwałcenie albo naruszenie w inny sposób wolności seksualnej osoby, przez stosowanie przemocy, groźby bezprawnej lub podstęp; zgwałcenie należy rozumieć w sposób przyjęty w art. 197 (zatem zarówno jako doprowadzenie do obcowania płciowego, jak i do poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej); naruszenie w inny sposób wolności seksualnej to inny niż zgwałcenie czyn przeciwko wolności seksualnej, niekoniecznie opisany w rozdziale XXV, jeżeli sposobem działania sprawcy jest przemoc, groźba bezprawna lub podstęp (np. doprowadzenie do uprawniania prostytutki, sterylizacja); warto zauważyć, że analogiczny art. 7 ust. 1 lit. g Statutu traktuje zakazane ataki na sferę seksualną bardziej kazuistycznie i wymienia: zgwałcenie, niewolnictwo seksualne, przymusową prostytutkę, wymuszoną ciążę, przymusową sterylizację oraz jakiegokolwiek inne formy przemocy seksualnej porównywalnej wagi;
- h) spowodowanie zajścia kobiety w ciążę, z zastosowaniem przemocy lub groźby bezprawnej, w zamiarze wpłynięcia na skład etniczny grupy ludności lub dokonania innych poważnych naruszeń prawa międzynarodowego - tzw. wymuszenie ciąży w rozumieniu art. 7 ust. 2 lit. f Statutu (który w przeciwieństwie do art. 118a § 2 pkt 5 zawiera dodatkowo znamię bezprawnego pozbawienia kobiety wolności); do znamion tego czynu nie należy doprowadzenie kobiety do odbycia stosunku płciowego, zatem penalizowane są także wszystkie inne niż naturalna metody przymusowego zapłodnienia, np. zapłodnienie in vitro;
- i) pozbawienie osoby wolności i odmówienie udzielenia informacji dotyczących tej osoby lub miejsca jej pobytu, przekazywanie nieprawdziwych informacji dotyczących tej osoby lub miejsca jej pobytu, w zamiarze pozbawienia takiej osoby ochrony prawnej przez dłuższy okres - tzw. wymuszone zaginięcie w rozumieniu art. 7 ust. 2 lit. i Statutu;

informacje "dotyczące osoby" to dane dotyczące jej tożsamości, obywatelstwa, stanu zdrowia itd.;

- j) **zmuszenie osób do zmiany ich zgodnego z prawem miejsca zamieszkania (deportacja w rozumieniu art. 7 ust. 2 lit. d Statutu), jednak tylko wówczas, gdy jest to niezgodne z prawem międzynarodowym;**
- k) poważne prześladowanie grup ludności z powodów uznanych za niedopuszczalne w prawie międzynarodowym, powodujące pozbawienie ich praw podstawowych; prześladowanie zdefiniowano w art. 7 ust. 2 lit. h Statutu jako "celowe i dotkliwe, sprzeczne z prawem międzynarodowym, pozbawianie podstawowych praw jakiejkolwiek grupy lub wspólnoty z powodu jej tożsamości"; twórcy komentowanego przepisu wskazali w uzasadnieniu jego projektu, że do ustalenia skali prześladowania należy posiłkować się orzecznictwem międzynarodowych trybunałów karnych (dla byłej Jugosławii i dla Rwandy), które sprecyzowały pojęcie poważnego prześladowania [druk sejmowy nr VI. 2387].

Znamiona strony podmiotowej

10. Udział sprawcy w zamachu objęty musi być zamiarem bezpośrednim kierunkowym, gdyż chodzi o zamach podjęty w określonym celu (wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji). Nie popełnia przestępstw z art. 118a ten, kto nie wiedział o celu zamachów, w których bierze udział.

Natomiast stronę podmiotową poszczególnych zachowań podejmowanych w ramach zamachu oceniać należy z uwzględnieniem ich specyfiki. Wszystkie one muszą być umyślne, ale w wielu przypadkach wystarczy wykazanie zamiaru ewentualnego (zabójstwo, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu).

Sankcja karna

11. Czyny opisane w art. 118a stanowią zbrodnie zagrożone karami pozbawienia wolności nie krótszymi niż - odpowiednio - 12, 5 i 3 lata. Zważywszy na charakter czynów opisanych w art. 118a, a przede wszystkim cel działania sprawcy, wydaje się konieczne orzeczenie wobec ich sprawcy środka karnego pozbawienia praw publicznych. Możliwość pozostawania w zbiegu z innymi przepisami

12. Wielość zachowań opisanych w art. 118a sprawia, że może on wchodzić w różnorakie i niejednokrotnie skomplikowane relacje z innymi przepisami. Z pewnością art. 118a § 1 pkt 1 stanowi *lex specialis* wobec

Zważywszy na charakter czynów opisanych w art. 118a, a przede wszystkim cel działania sprawcy, wydaje się konieczne orzeczenie wobec ich sprawcy środka karnego pozbawienia praw publicznych. Możliwość pozostawania w zbiegu z innymi przepisami

12. Wielość zachowań opisanych w art. 118a sprawia, że może on wchodzić w różnorakie i niejednokrotnie skomplikowane relacje z innymi przepisami. Z pewnością art. 118a § 1 pkt 1 stanowi *lex specialis* wobec art. 148 § 1, art. 118a § 1 pkt 2 - wobec art. 156 § 1, art. 118a § 1 pkt 2 - wobec art. 189 § 2, a art. 118a § 2 pkt 4 - art. 197 § 1 i 2. Artykuł 118a § 2 pkt 6 pozostaje w zbiegu realnym z art. 189 § 1. Artykuł 118a § 1 pkt 3 oraz art. 118 § 2, jak również art. 118a § 1 i 2 oraz art. 118 § 1 pozostawać mogą w zbiegach realnych. Artykuł 118a § 1 pkt 1 i 2, § 2 pkt 3, 4 i 5 mogą pozostawać w zbiegu realnym z art. 119 § 1, jeżeli powodem dokonania zamachu i podjęcia działań wymienionych w art. 118a jest przynależność narodowa, etniczna itd. pokrzywdzonych.

(por. Magdalena Bydyn – Kulik, Komentarz do art. 118 a k.k. stan prawny 01.01.2013 r.,

N. Kłaczynska, Komentarz do art. 118 a k.k. stan prawny 01.03.2014 r.).

adw. J. Fox

Kancelaria Adwokacka

Adwokat

mgr Józef Fox

PL 40-035 Katowice, ul. Jana Kochanowskiego 4/3
tel. +48 515 940 194, tel./fax 0048 32 254 18 18
e-mail: jozef.fox@adwokatagk.pl, Poland

**KANCELARIA ADWOKACKA
ADWOKAT MGR JÓZEF FOX**

Sąd Apelacyjny w Katowicach
Wydział Karny
AL. W. KORFANTEGO 117/118
40 – 158 KATOWICE

Katowice, dnia 23.06.2014 r.

za pośrednictwem

Sądu Okręgowego w Gliwicach
Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku
Wydział V Karny
Ul. Piłsudskiego 33
44 – 200 Rybnik

SYGN. AKT: V Ka 30/13

APELACJA

Jako pełnomocnik Rudolfa Kołodziejczyka wnoszę apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, Wydział V Karny z dnia 28.5.2014 r., sygn. akt V Ka 30/13.

Na podstawie art. 444 k.p.k. zaskarżam powyższy wyrok w części dotyczącej kwalifikacji prawnej czynu.

Na mocy art. 438 k.&1.k.p.k. zarzucam wyrokowi obrazę prawa materialnego:

- Ustawy z dnia 23.0.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego państwa polskiego.
- Artr. 12 k.p.c
- Art. 43 i art. 87.1 Konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r.
- Przepisów Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, ratyfikowana przez RP dnia 26.11.1968 r.

Podnając te zarzuty, wnoszę o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uznanie, że stanowisko prawne Rudolfa Kołodziejczyka znajduje uzasadnienie w

- art. 43 i art. 87.1 konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r.
- i w przepisach Konwencji o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, ratyfikowana przez RP dnia 26.11.1968 r.

Poprzez ratyfikowanie ww. Konwencji stała się ona elementem systemu prawnego RP i tym samym podstawą prawną rozstrzygnięcia w przedmiotowym postępowaniu (**por. źródła prawa w RP - art. 87.1. Konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r.).**

UZASADNIENIE

W przeszłości toczyło się śledztwo w sprawie deportacji Górnoszlązaków w 1945 r. zostało umorzone przez prokuratora Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddział w Katowicach w 30 czerwca 2006 r.

Dotyczyło ono „zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości, polegającej na deportacji, w okresie od stycznia do kwietnia 1945 roku nie mniej niż 14 414 mieszkańców Śląska – Górnego, Opolskiego i Cieszyńskiego, połączonej ze szczególnym udręczeniem, przeprowadzonej na podstawie postanowień Państwowego Komitetu Obrony ZSRR przez żołnierzy NKWD, to jest o przestępstwo z

- art. 189 § 2 k. k. z 1997 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu”

Zbrodniami przeciwko ludzkości są w szczególności zbrodnie ludobójstwa w rozumieniu

- Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa, przyjętej w dniu 9 grudnia 1948 r. (Dz. U. z 1952 r. Nr 2, poz. 9 i 10 i Nr 31, poz. 213 oraz z 1998 r., Nr 33, poz. 177),
- a także inne poważne prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej,

politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, jeżeli były **dokonywane przez funkcjonariuszy publicznych albo przez nich inspirowane lub tolerowane**".

- Por. art. 3 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni p-ko Narodowi Polskiemu.

Przedmiotowe śledztwo podjęte zostało z zawieszenia postanowieniem z dnia 6 listopada 2000 roku.

Po zajęciu Śląska przez wojska radzieckie pojawiły się obwieszczenia wzywające mężczyzn w wieku od 17 do 50 lat do zgłaszania się na okres 14 dni, w celu usuwania szkód wojennych. Większość zgłaszających się osób faktycznie uwięziono. Wszystkich osadzano w różnych obiektach pilnowanych przez żołnierzy sowieckich. Po zgromadzeniu większej liczby osób, transportowano je do obozów przejściowych, a następnie w głąb ZSRR. Dotychczasowe ustalenia pozwalają na uzasadnione przypuszczenie, iż ze Śląska wywieziono ok. 30 000 osób.

Transportowano je w bydlęcych wagonach, nawet przez okres 6 tygodni. Panujące mrozy, nieopalone wagony, bardzo złe warunki sanitarne, brak pożywienia i opieki lekarskiej powodowały liczne zgony. Wywiezieni trafiali do obozów pracy usytuowanych na terenie całego Związku Radzieckiego.

Wykonywali tam niewolniczą pracę w kopalniach, kamieniołomach, hutach, przy odgruzowywaniu miast i wyrębie lasów, a także w rolnictwie.

Władze polskie były świadome, że wielu spośród deportowanych ma polskie pochodzenie (i brały w tym czynny udział).

Latem 1945 roku komisja powołana przez wicewojewodę katowickiego gen. Ziętka podjęła działania zmierzające do ich zwolnienia. Sporządzono „Spis wywiezionych górników polskich do ZSRR”, zawierający 9877 nazwisk. Nie był to spis pełny, jak wykazało niniejsze śledztwo.

Ocenia się, iż do kraju wróciło nie więcej niż 20% zesłanych.

Śledztwo umorzono postanowieniem z dnia 30 czerwca 2006 roku wobec śmierci członków Państwowego Komitetu Obrony ZSRR: Berii Ławrientija Pawłowicza, Bułganina Mikołaja Aleksandrowicza,

Kaganowicza Łazara Mosiejewicza, Malenkowa Gieorgija Maksymilianowicza, Mikojana Anastaza Iwanowicza, Mołotowa Wiaczesława Michajłowicza Skrjabina, Stalina Josifa Wisarionowicza, Woroszyłowa Klimenta Jefremowisza, Wozniesińskiego Mikołaja Aleksiejewicza. (cytowanie jest źródło IPN Katowice).

Jako pełnomocnik Rudolfa Kołodziejczyka nie podzielam w/w powodów umorzenia przedmiotowego śledztwa, ponieważ w deportowaniu Ślązaków do Rosji brali także czynny udział również funkcjonariusza Państwa Polskiego, jako przedstawiciele władz państwowych Polski a nie jako osoby prywatne, za których nadal ponosi odpowiedzialność Państwo Polskie.

Funkcjonariusze Państwa Polskiego, którzy brali także czynny udział w deportacji Ślązaków być może już nie żyją, ale za ich czyny przestępcze deportacji m.in. Ślązaków ponosi nadal odpowiedzialność Państwo Polskie.

(por. wstęp, art. I, II, III IV przedmiotowej Konwencji).

Z poważaniem

Adw. Józef Fox.

Kancelaria Adwokacka
Adwokat
mgr Józef Fox
PL 40-035 Katowice, ul. Jana Kochanowskiego 4/3
tel. +48 515 940 194, tel./fax 0048 32 254 18 18
e-mail: jozef.fox@adwokatagk.pl, Poland